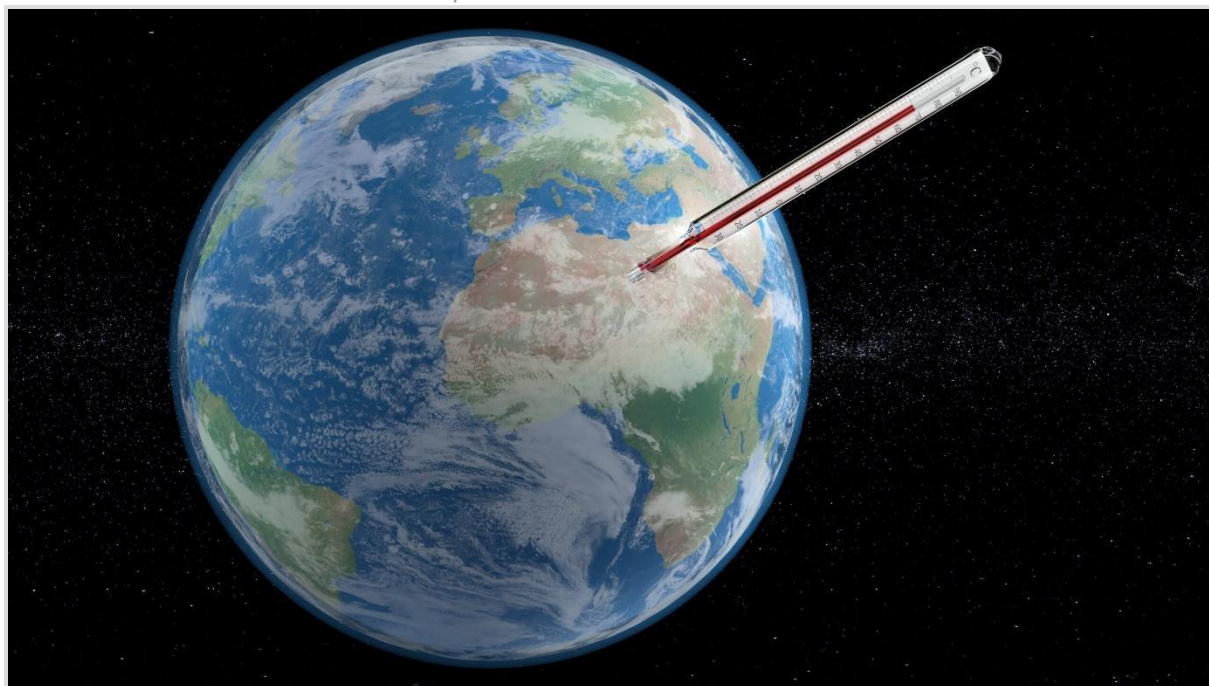

NYA aktuellt I POLITIKEN

Dags för Avgift och Utdelning!

Publicerad den 8 februari 2022 | #11/2022

Med Avgift och Utdelning kan vägtrafikens utsläpp minska utan att det drabbar folk på landsbygden.

Socialdemokraterna bör förverkliga det klimatpolitiska förslaget Avgift och Utdelning. På så sätt kan vägtrafikens utsläpp minska på ett rättvist sätt.

Regeringen får nu dras med en oppositionsbudget. Bensinpriset ska sänkas med blåbruna 50 öre för att göra bilägarna på gott humör. Också Centern och Vänsterpartiet ser en chans att flirta med väljarna och talar sig varma för avgasbilarna. Hur tänker den socialdemokratiska regeringen presentera denna populistiska åtgärd? Tala klartext och förklara tydligt hur klimatfientlig den här prissänkningen är? Eller försiktigt stämma in i klagokören att bensinen nu är på tok för dyr för den vanliga medborgaren?

Det är ett vägval i politiken. Vi torde nu alla veta att klimatförändringarna redan drabbar oss. Värmerekord slås på löpande band, Grönlandsisen smälter, skogsbränder härjar. Vi vet så väl att det är utsläppen av växthusgaser som är på väg att rubba allt det välstånd som byggts upp de senaste 50 åren. Biltrafiken står för en tredjedel av de svenska utsläppen och minskar i alldeles för långsam takt

Ekonomerna är överens om att ett högre pris på bensin och diesel är det effektivaste sättet att minska koldioxidutsläppen från vägtrafiken. 50 öre billigare bensin lär väl knappast få trängda bilägare att göra vågen av glädje. Däremot är signalvärdet av en sådan här prissänkning riktigt uselt. Klimatkrisen kräver effektiva åtgärder nu. Varje år som vi missar att ta tag i klimatkrisen kommer att stå oss dyrt i framtiden.

Det är sant att det finns många som är starkt beroende av bilen, som inte har ekonomiska resurser att skaffa en elbil. Särskilt sårbara är människor på landsbygden och i glesbygd, med dålig kollektivtrafik och långa avstånd till jobb och samhällsservice. Lika sant är det att många bensintörstiga SUV:ar syns i storstädernas grannskap, trots att det där finns ett stort utbud av alternativa färd sätt. Hur ska man lösa den här knuten?

Avgift och Utdelning är svaret. Detta förslag innebär att en stigande avgift ska läggas på koldioxidutsläpp från drivmedel i vägtrafiken. Avgiften bör vara så hög att utsläppen minskar med 10 procent per år. Avgiften måste därför justeras årligen så att denna utsläppsminskning genomförs.

De som kör stora bensinslukare får betala mer än de får tillbaka, men de som nöjer sig med mindre bilar, eller väljer andra färdmedel, kommer att gå på plus.

Men hur ska allmänheten och politikerna gå med på ett så drastiskt förslag? Jo, nu kommer finessen med Avgift och Utdelning: Hela intäkten ska delas ut varje månad i lika delar till var och en av oss (barn får en halv andel). Dessutom måste en ökad andel ges till boende på landsbygden och i glesbygden för att kompensera för de förhållanden som råder där.

De som kör stora bensinslukare får betala mer än de får tillbaka, men de som nöjer sig med mindre bilar, eller väljer andra färdmedel, kommer att gå på plus. Detta är ett rättvist förslag som gynnar barnfamiljer, dem med lägre inkomster och dem bosatta utanför tätorterna.

Låter det främmande och världsfrånvänt? Det är det inte. Här i Sverige drivs förslaget av Klimatsvaret, som ingår i den globala klimatrörelsen Citizens' Climate Lobby. Internationellt kallas det här förslaget Fee and Dividend och infördes för ett par år sedan i Kanada och mer nyligen i Österrike. I USA föreligger lagförslag grundat på denna idé och finansministern Janet Yellen är en stark anhängare.

Socialdemokraterna kan i valrörelsen lansera Avgift och Utdelning. På så sätt kan vi göra en stark insats för klimatet. Samtidigt tystas de oroliga röster som menar att väljarna föredrar låga bensinpris framför en trygg framtid för barnbarnen.

Ingela Bollgren Hjertqvist
Klimatengagerad socialdemokrat